

..הם מכים

בשבתות ובחגים

במיטבת, בחדר

המיטות ובטרקלין,

אומרת החוקרת

רונית לביארי (משאל)

רואה שאני רוצה לקרוא. הוא מתרגן וקורע לי את הספרים. השכלה נמוכה משל האשה גורמת לבעל להכות את אשתו. במיקרים אחרים שנחקרו, הסתבר כי האשה עסקה במיקצוע הנחשב יוקרתי מזה של הבעל. גם כאן התוצאה היא מכות לאשה.

במיקרים רבים היו בעלים מובטלים ואי-לו האשה לעולם אינה מובטלת: היא תמיד עקרת-בית.

חלק מתיסכולי הבעלים המכים היה אי-שירות בצה"ל. במדינת-ישראל, שבה שירות בצבא מהווה חלק מתדמיתו העצמית של הגבר, היה חלק גדול מהבעלים המכים מתוך אלה שנפסלו לשירות צבאי לרוב בשל סיבות נפשיות. צירוף שתי הסיבות האלה מגלה, כי לגברים המכים חסרו משאבים להתמודד עם נשותיהם, לכן פנו אל המשאב היחיד בו ידעו כי אינם נופלים מהאשה — כוח הזרוע.

מסתבר כי בישראל, כמו בארצות רבות בעולם, קיימות שתי קבוצות באוכלוסיה — האחת, שבה מהווה אלימות במישפחה חלק מחיי יום-יום ושיגרת-החיים רגילה. האחרת, הרואה באלימות במישפחה משהו מביש ובלתי-רגיל.

מתקרים רבים בחוץ-לארץ אישרו את העובדה, כי צאצאים של מישפחות שבהן היתה נהוגה אלימות בין ההורים או כלפי הילדים, הפכו בעצמם לגברים מפים ול-נשים מוכות. הבנים חזרו על הדוגמה שקיבלו מאבותיהם, עד כדי כך שגם צורת המכות, ביד, במכשיר, בהלקאה או בצורה אחרת, חזרו בדיוק באותה צורה אצל הבן. ילדה הרואה את אמה מקבלת מכות בהכנעה כל ימי ילדותה. אינה חושבת שאפשר בכלל אחרת, היא רואה במכות חלק מהמישחק שבין גבר ואשה. לכן, כאשר היא מקבלת מכות מבעלה, היא מתייחסת לכך בהבנה ובכניעה.

כאשר אשה מאוכלוסיה שאינה רגילה

צריך להיות אשה נואשה מאוד כדי להסכים לחיות בתנאים של מיקר לט לנשים מוכות. אשה כזאת היתה כנראה כרמלה אשכנזי, שעל שמה נקרא היום המעון לנשים מוכות בהרצליה.

המיקלט ממוקם בבניין ישן שצביעו מתקלף ורובו מתפורר. בפנים, בשני חדרים צמודים זה לזה, ניצבות המיטות, כשהן נוגעות כמעט זו בזו.

מיטות זוגיות מיועדות לנשים וילדיהן והם ישנים עליהן יחדו. המיטות הצרות מיועדות לנשים שהגיעו למעון בלי ילדים. בחדרון הקטן יותר, ניצבות בין המיטות גם שתי עריסות-תינוק.

הרעש במקום נורא, הילדים מסתובבים בכל מקום, מזיזים את המיטות, מחטטים בחפצים ורבים זה עם זה. אין קורטוב של פרטיות. אפילו הארונות משותפים.

מכות הן חלק

מדהנשואין!

מילחמת הלבנון

תעלה את מיספר

הנשים המוכות.

נפגעי ראשו חייילים

שסבלו מהלם-קרב

עלולים להיות

לבעלים מכים

באלימות נפגשת לראשונה בחייה במכות מבעלה, היא לוקה בהלם. היא אינה מבינה מה קרה, וחושבת כי יש בה אשם כלשהו. רק אחר כך היא מתחילה לקלוט את מש"מעות הדבר, אך הבעל, הרגיל למכות במישפחה, אינו מבין כלל את תגובתה המופתעת.

מחקרה של לביארי נעשה באוכלוסיה של נשים מוכות שמצאו מיקלט במעון בחיפה. לכן, כמעט כל המרואיינות הן מן המעמד החברתי-כלכלי הנמוך ביותר במ-

עלידי בעלה, יוסף. כחמש מאות נשים נוספות וילדיהן עברו במעון בהרצליה, מאז נוסד לפני חמש שנים, והשאירו את חותמן וזיכרון סיפוריהן בליבה של מני-הלת המעון, רות רוניק.

"מילחמת הלבנון תוסיף לנו אוכלוסיה חדשה של נשים מוכות", היא אומרת. לדבריה, חלק גדול מהבעלים המכים סובל מפגיעות-ראש, שנגרמו כתאונות-דרכים או במילחמות-ישראל. פגיעות אלה, הפוגות עות במקום בלתי ידוע במוח, הופכות גבר רגיל ושקט ליצור אלים והוא משנה לגמרי את התנהגותו.

גם הלסיקרב מביא תוצאות דומות. הלם-קרב גורם במיקרים רבים לאי-אונות, גבר הסובל מכך הופך מריח ומתוסס כל, והוא מאשים את אשתו במצבו. אחת הדרכים להוציא את הלחץ המצטבר בו, היא מכות לאשה.

התיסכול הוא הגורם העיקרי לאלימות כלפי האשה. כך קובע מחקרה של רונית לביארי (סנטהר), המחקר היחיד שנעשה בשטח זה במדינת-ישראל עד היום.

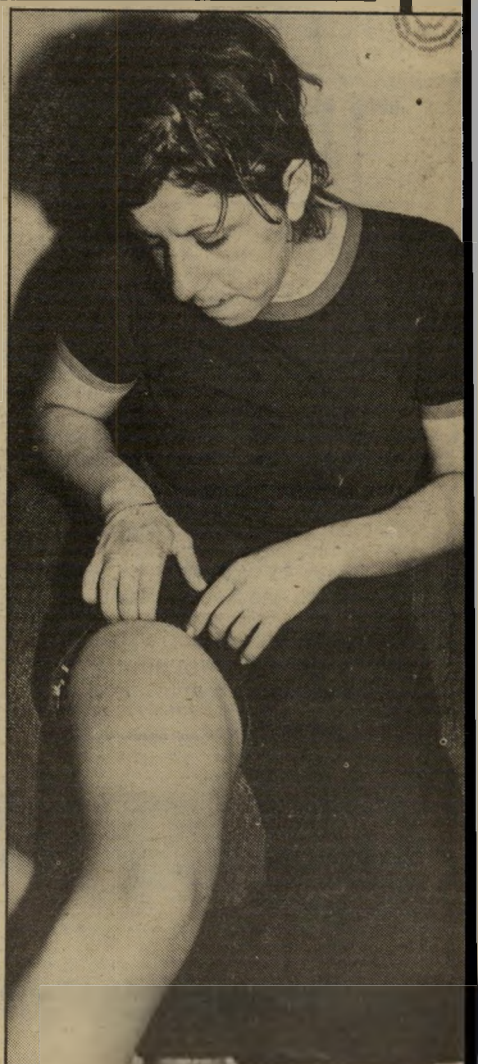
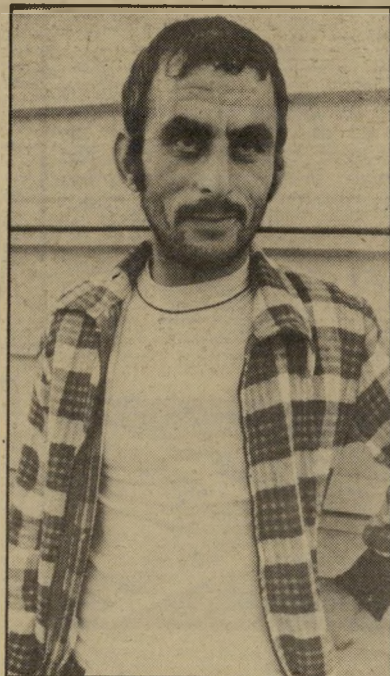
לתיסכולו של הבעל יש גורמים רבים. אחד מהם, שהתגלה כמשפיע ביותר במחקר של לביארי, הוא נחיתות השכלתו של הבעל לעומת האשה. מימצא מעניין זה מראה, כי בקבוצה של 30 נשים מוכות שנחקרו, נתגלה כי ממוצע השכלת הבעל לים היה 6.2 שנות לימוד, בעוד שזה של הנשים היה 9 שנות לימוד!

לקבל מכות

בהכנעה

היא ואה פעם לא קורא ספר, סיפרה אחת הנשים, וכאשר הוא

אבל הנשים המגיעות לכאן, אחרי ש-עברו שיבעה מדורי גהינום, רואות במקום גן-עדן. כרמלה אשכנזי, היתה אשה מוכה, ש-חיפשה הצלה במעון. היא נרצחה בחצר

מכות וחבלה סבלה מוניה מידי בעלה. היא היתה בעלת השכלה גבוהה משלו ובאה מבית עשיר. הוא היכה אותה, חבל בה ובגד בה עם אחרות. פעמיים ברח למעון לנשים מוכות, פעם אחת יחד עם הפילגש שלו.